

VASÁRNAP

JUBILEUMI 25 ÉVFOLYAM

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11-55-62.

Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

Vitézi telket, házhelyet, hasznóhajtó jogosítványt, önállósítási kölcsönt, vagy közszolgálati állást kérhetnek a világháború külön elismerésre érdemes harcosai, illetve azok hátramaradottai

A harcosok külön elismeréséről szóló kormányzói elhatározás végrehajtási rendelete

A Vasárnap előző számában röviden megírtuk, hogy a hivatalos lap július 7-i száma közölte a Kormányzó Ur Öfömlétsége 1943. évi augusztus 20-án, a jelenlegi világháborúban kimagasló érdemeket szerzett harcosok külön elismerésben való részesítésére irányuló legfelsőbb elhatározásának végrehajtására vonatkozó rendeletet. Tekintettel a rendelet iránt megnyilatkozó érdeklődésre, az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük a rendeletet:

1. §.

Külön elismerésben részesülhetnek a vitézül harcolt és ezzel kimagasló érdemeket szerzett honvéd harcosok, illetőleg a közrendészeti szerveknek a határszolgálatban és a háterszaghban kiemelkedően hősi magatartást tanúsított tagjai, ha az 1938. évi november hó 2. napját követő események során vitézi tettükkel és az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukkal az alábbi kitételeseket érdemelték ki és nyerték el:

I. A m. kir. honvédség és a m. kir. esendőség tagjai közül:

1. Azok a legényeségi állományú személyek, akik a Magyar Arany Vitézségi Ermet vagy kétszer a Magyar Nagyezüst Vitézségi Ermet vagy a Magyar Kisezüst és a Magyar Bronz Vitézségi Ermet nyerték el.

2. Azok a tiszttek, akik bármely rendfokozatban a Katonai Maria Terézia Rendet, vagy a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Ermet nyerték el.

3. Azok a tisztjelöltek s főtisztek, akik a Magyar Nagyezüst Vitézségi Ermet kívül a Magyar Erdemrend Lovagkeresztjét a hadiszalagon a kardokkal, továbbá azok a tisztjelöltek és főtisztek, akik a Magyar Erdemrend tiszti keresztjét hadidiszitménnyel és kardokkal, azok a törzstisztek, akik a Magyar Erdemrend Középrekeresztjét hadiszalagon a kardokkal, azok a tábórnokok, akik hadiseregparancsnokainál alacsonyabb beosztásban a Magyar Erdemrend Középrekeresztjét a csillaggal, a hadiszalagon a kardokkal és azok a tábórnokok, akik hadtestparancsnoki beosztásban a Magyar Erdemrend Nagyezüst keresztjét a hadiszalagon a kardokkal nyerték el, feltéve, hogy a kiténtetés személyes vitézségért adományoztatott.

II. A közrendészeti szervek (m. kir. esendőség, m. kir. rendőrség és a m. kir. pénzügyőrség) tagjai közül:

1. Azok a személyek, akik a Magyar Arany Vitézségi Ermet, vagy

kétszer a Magyar Nagyezüst Vitézségi Ermet, vagy a Magyar Nagyezüst, a Magyar Kisezüst és a Magyar Bronz Vitézségi Ermet nyerték el.

2. Azok a tiszttek (tisztviselők), akik bármely rendfokozatban (fizetési osztályban) a Magyar Tiszti Arany Vitézségi Ermet nyerték el.

3. Azok a tiszttek (tisztviselők), akik az I. 3-ban említett kiténtetéseket az ugyanott említett rendfokozatban (fizetési osztályban) nyerték el, feltéve, hogy a kiténtetés személyes vitézségért adományoztatott.

2. §.

Ha az I. §. alá eső személy hősi halála vagy életének utóbb más módon való elvesztése folytán a kiténtetéshez járuló külön elismerésben már nem részesülhet, ebben helyette vele együtt élt özvegye, vagy egy törvényes, mégpedig elsősorban férfi, ilyennek hiányában női leszármazója részesülhet.

3. §.

A külön elismerés kifejezésésképpen megnyilvánuló juttatás szerinti, hogy a kimagasló érdemeket szerzett személynek, illetőleg a 2. §-ban említett hátramaradottjának mi a foglalkozása, képzettsége vagy hajlama, a következő lehet:

1. vitézi telket (pl. családiház, házhely is) a Vitézi Rend szabályai szerint és a Vitézi rend keretén belül;

2. házhely vagy családiház, az Országos Nép- és Családvédelmi Alap keretén belül;

3. oly hasznóhajtó engedély, jogosítvány vagy megbíztatás, amelynek megadása, vagy megadásának megtagadása a hatóság szabad mérlegelésétől függ;

4. pénzbeli támogatás a Nemzeti Önállósítási Alapból, pályakezdés, vagy önállósítás céljára;

5. közszolgálati állásba felvétel az állami és önkormányzati hatóságoknál (hivataloknál), valamint felvétel az állami vagy önkormányzati kezelésben álló kereskedelmi és ipari vállalatoknál és üzemeinknél, a már meglévő előképzétség alapján, vagy a szükséges képzettség megszerzése után.

4. §.

Az I. §-ban meghatározott feltételek mellett az ugyancsak itt említett kiténtetés adományozásához a kiténtetés, illetőleg a 2. §. esetében hátramaradottja, a külön elismerés kifejezésésképpen megnyilvánuló juttatás kérelmezésére jogosulttá válik.

Azt, aki a juttatás kérelmezésére jogosulttá vált, a honvédelmi miniszter irásban érte-

síti arról, hogy a kimagasló harcos érdemekért, legfelsőbb elhatározás alapján, a külön elismerésben részesítés iránt kérelmet terjeszthet elő s erre vonatkozó szabályszerű kérvényét a 3. §. 1. pontjában említett vitézi telek iránt az Országos Vitézi Székhez, egyéb tárgyú kérelem esetén pedig a m. kir. honvédelmi miniszterhez kell beadni.

Az Országos Vitézi Szék a hozzá benyújtott kérvényekről a honvédelmi minisztert nyilvántartásba vétel végett haladéktalanul értesíti.

A m.-kir. honvédelmi miniszter a hozzá benyújtott kérvényeken az I. §-ban meghatározott előfeltételeket záradékkal igazolja és a kérelmeket elintézés végett a „Legfelsőbb elhatározáson alapuló külön elismerés” jelzessel a kérelem tárgyá szerinti illetékes miniszternek küldi meg.

Az Országos Vitézi Szék a vitézi telekre irányuló kérvények tárgyában, az illetékes miniszter pedig a magyar királyi honvédelmi miniszter által hozzá áttett kérvények tárgyában a fennálló szabályok szerint intézkedik.

A honvédelmi miniszter mind a hozzá benyújtott kérvényekről, mind az Országos Vitézi Szék értesítése alapján az ahhoz benyuj-

tott kérvényekről nyilvántartást vezet és azok elintézését figyelemmel kíséri.

A 3. §. 2-5. pontjai alá tartozó juttatásról szóló s a törvényes rendelkezéseknek megfelelő okmányt (okiratot, engedélyt, határozatot, stb.) az ügyben illetékes miniszter juttatásban részesülthöz címzett külön díszes kivitelű (ünnepies formájú) irat kapcsán kézbesítés céljából az Országos Vitézi Széknek küldi meg. Mind a juttatásról szóló okmányban, mind a külön iratban utalni kell arra, hogy a juttatás kimagasló hősi érdemek megjutalmazásaképpen a haza hálijából történt. A kézbesítést az Országos Vitézi Szék a juttatásban részesülteknek való közvetlen átadás útján ünnepies keretek között hajtja végre. A 3. §. 5. pontja alá tartozó esetben az illetékes miniszter a felvételről (kinevezésről) a juttatásban részesültek az okiratnak az Országos Vitézi Székhez való megküldésével egyidejűleg külön értesítést is küld avégből, hogy az a hivatali esküt (fogadalmat) késedelem nélkül letesse.

A juttatásról a 3. §. alá tartozó minden esetben a honvédelmi minisztert értesíteni kell. A honvédelmi miniszter a juttatásokat nyilvántartja és a Kormányzó Ur Öfömlétségének azokról időnként jelentést tesz.

5. §.

Amennyiben a külön elismerésre jogosult a kért juttatásban bármilyen oknál fogva nem volna részesíthető, jogosult a 3. §-ban felsorolt valamelyik más juttatásnak kérelmezésére.

6. §.

A legfelsőbb elhatározásnak megfelelően a jelen rendelet végrehajtásában az érdeket összes hatóságok (Parancsnokságok, hivatalok és közegek) soron kívül és haladéktalanul kötelesek eljárni.

7. §.

A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Július 14-én újabb terrortámadást intéztek Budapest és Magyarország ellen

Az angolszászok az elmúlt hét során csaknem naponta végeztek zavaró-repüléseket Magyarországon fölött, 14-én pedig, mintegy 600

géppel nagyszabású terrortámadást hajtottak végre. Az erre vonatkozó hivatalos jelentések a következők:

A MTI jelenti:

Július hó 14-én, a kora délelőtti órákban körülbelül 600 ellenséges repülőgéppel három hullámban délről berepült. A főváros, valamint dunántúli helységek ellen terrortámadást hajtottak végre. A légvédelmi tüzérség, valamint saját és szövetséges vadászok az elhárításban hatósosan közreműködtek és számos gép lelévését jelentették. Bombázásról érkeztek jelentések.

Mint az Interfin értesül, magyar és német légvédelmi útegek nemet és magyar vadászrepülőek együttműködve július 14-én a délelőtti órákban Nyugat-Magyarország fölött felvették a harcot az erős vadászvédelem kíséretében berepült északamerikai bombázókötölkékekkel. Az ellenség Budapest irányában továbbrepülve, fokozódó ellenállásra talált és repülőgépeket vesztett.

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Hivatalos hely közli, hogy a július 14-i ellenséges berepülés alkalmával az ország területén 26 angolszász gépet lőttek le.

Zavaró repülés...

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Július 14-én az esti órákban északkeletről valószínűleg szovjet-orosz gépek széles kiterjedésben több útvonalon Erdélyen, Bácskán

átrepülve, délnyugati irányban haladtak. Valószínűleg ugyanezen gépek július 15-én a hajnali órákban a berepülési útvonalon visszarepültek. Az átrepülést zavaró jellegű volt. Bombázásról, károkról jelentés nem érkezett.

A július 15-ről 16-ra virradó éjjelen néhány ellenséges gép délről északkelet felé átrepült az ország légterét; később feltehetőleg ugyanezek a gépek repültek vissza légterünkön. Bombázásról nem érkezett jelentés. Július 16-án a koraiest órákban egyes, valószínűleg angol-szász gépek három útvonalon zavaró repülést hajtottak végre a Dunántúl és a Duna-Tisza-közének átrepüléseivel. A zavaró repülést követőleg erős ellenséges kötelékek lépték át az ország déli határát s a Dunántúlt széles kiterjedésben, több oszlopban átrepülve, északnyugati irányban távoztak. Vadászaink a berepülő ellenséges erőkkel több helyen megütköztek és a légvédelmi tüzérség hatásos beavatkozásával a támadás végrehajtásában azokat meggátolták. Számos ellenséges gép felöveszt jelentették. A visszarepülés során az ellenséges gépek az ország nyugati légterét elszórta, széles sávban átrepültek. Bombázásról és károkról jelentés eddig nem érkezett.

A kormány tagjai a 14-iki terrortámadás színhelyén

Július 14-én, alig szüzláltak meg a légitámadás lefűzást jelző szíreának, amikor — mint a múltban is — vitéz Imre dy Béla, Szász Lajos és Kunder Antal miniszterek azonnal elindultak azokra a területekre, amelyeken az ellenséges repülők bombáit pusztításokat idéztek elő. A miniszterek a helyszínen tájékozódtak, meghallgatták a jelentéseket, intézkedéseket adtak ki, amelyekkel elősegítették, hogy minden további baj megelőzésével mentse meg azt, ami lehet. Az intézkedéseknek jó hatásuk volt.

A miniszterek mindenütt beszéltek a bombakárosultakkal is, akik látható jóleséssel vették tudomásul, hogy a bajban, ami rájuk szakadt, nem állanak egyedül, hanem az ellenséges repülők támadása után az első percekben már ott vannak a miniszterek, akik intézkednek a bajtovaterjedésének megállításáról és a károk emberi erővel lehetséges kiküszöböléséről.

A miniszterek intézkedései huzamosabb ideig tartottak és csak azután tértek vissza napi munkájukhoz.

A kár összegének megállapítására és a kártalanításra irányuló kérelmet legkésőbb a kár bekövetkezésétől számított három hónap alatt kell bejelenteni.

A kártalanítási kérelmet városban a polgármesternél, községben az elöljáróságnál kell írásban benyújtani, vagy jegyzőkönyvbe vétetni. A kártalanítás céljából benyújtott kérelem átvételét a hatóság nem tagadhatja meg. Az elkészült kérelem ügyét rendelt szabályozza.

A károsult nevében a vele együtt élő házastárs meghatalmazás nélkül is eljárhat.

A kár felvételét és összegének megállapítását bizottság végzi. A bizottság a károsultat személyesen is kihallgatja, 100,000 pengőn aluli kárt a helyi bizottság, 100,000 pengőt meghaladó kárt a pénzügyminiszter által kinevezett bizottság állapítja meg. A bizottság eljárása díjtalan.

vagy szakértő költségeit a károsult által előállított tanusult viseli.

A bizottság megállapítása, illetve javaslata ellen a közléstől számított 15 nap alatt írásbeli észrevételt lehet tenni. A fellebbezést a bizottság elnökének kell beadni. A kár megállapítása ellen tett észrevétel ügyében a légitámadások okozta károk felülvizsgálására alakult döntőbírósg intézkedik. Címe: Pénzügyminisztérium (Budapest, I. Incze pápa tér 5).

Teljesen lerombolt épület helyreállítása iránti kérelmet előterjeszteni nem lehet. Ilyen esetben kártalanítási kölcsönt, illetve kártérítést lehet kérni.

A kárbejelentést nyomtatványon (bejelentési iv) kell eszközölni, amelyet a helyi hatóság (polgármester, községi elöljáróság) díjmentesen boesát a károsult rendelkezésére. Kártalanításra irányuló bejelentést akkor is kell tenni, ha a hatóság az épületeknek helyreállítására intézkedést tett.

Ha a légitámadás folytán olyan ingatlanban keletkezett kár, amelyet a telekönyvben bejegyzett jelzalog terhel, ezt a kártalanításra irányuló bejelentésben elő kell adni. Aki-nek a kárszenvedett ingatlanon telekönyvileg bejegyzett joga van, a kártalanítás megtörténte előtt a jogát a hatóságnak szintén be kell jelentenie, mert a bejelentés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

A kártalanítás címén folyósított összeg nem esik általános kereseti, jövedelem-, illetve társulati adó alá.

A kártalanítási kölcsönt egyszerű hitelnek kell tekinteni.

A kártalanítással kapcsolatos összes beadványok, jegyzőkönyvek, fellebbezések és egyéb okiratok illetékmentesek és a kiállításí díj alól is mentesek.

Azoknak, akik légitámadással vagy légitámadás elhárításával kapcsolatosan személyi vagy dologi veszteséget szenvedtek, amely nyíben ennek következtében elsőrendű éleltszükségleteinek kielégítése veszélyeztetve van, az államkincstár légitámadási gyorssegélyt nyújt. A gyorssegély összegét a helyi hatóság állapítja meg és folyósítja. A segély iránti kérés közvetlenül a légitámadás után szóbelileg kell előterjeszteni.

Bombakárosultak kártalanítása

A több oldalról megnyilvánult érdeklődésre való tekintettel az alábbiakban kivonatosan ismeretjük a légitámadások okozta károk bejelentése és kártalanítási igény érvényesítése körül követendő eljárás szabályait.

A dologi kártalanításra mindenkinek igénye van, ha légitámadás folytán javai elpusztultak, megrongálódtak vagy a javak elszállításából és elhelyezéséből kifolyólag költségei merültek fel.

feltéve, ha a vagyontárgyak biztonságosabb elhelyezésére irányuló intézkedéseket légitámadások veszélye miatt rendelték el.

A kár összegének megállapításánál csak a dolgokban bekövetkezett tényleges kárt lehet számításba venni.

ellenben a megrongálódás vagy a megsemmisülés folytán elmaradt nyereség nem vehető figyelembe. Tényleges kárt sem lehet a kár megállapításánál számításba venni, ha az kereskedelmi utalvány, közkartári jegy, csekk, egyéb értékpapír vagy valamely okirat megsemmisülése vagy elvesztése következtében állott elő.

Kézpénz megsemmisülése címén csak abban az esetben lehet kárt megállapítani, ha a kézpénzben a károsult birtokában való őrzése fizetési kötelezettség teljesítése céljából vagy más igen fontos okból elkerülhetetlenül szükséges volt.

Ha a károsultat vagy megbiroztottát a kár keletkezésében vagy a kárenyhítés körül vétékenység terheli, a kárt a vétékenység arányának megfelelően csökkentett összegben állapítják meg, illetve a kármegállapítást teljesen mellözik.

Ha valakinek a kára követéles kiegyenlítéséből, vagy közjótékonysg útján megtérül, támogatásban nem részesülhet.

A kár összegét, a kár bekövetkezésének időpontjához igazodva, pénzben kifejezve kell megállapítani.

Az építmények megrongálásából, illetve megsemmisüléséből előálló kárszegét az eredeti állapotba való helyreállítás, illetve újrakiépítés költsége határozza meg. Az ingó dolgokban bekövetkezett kár összegét megsemmisülés esetében a forgalmi értékben, ha pedig a kijavítás nem lehetséges, a beállott értékesítéses értékben állapítják meg.

A javítási költségeket a helyi hatóság kamatmentes előlegként folyósíthatja.

A megrongálódott épületeket, ha a tulajdonos nem gondoskodik a helyreállításáról, a helyi hatóság közérdekből rendbe hozhatja.

A kártalanításnak mértékét és folyósításának idejét a pénzügyminiszter állapítja meg, aki kártérítés helyett kamatmentes kártérítési kölcsönt folyósíthat.

Ha a kár kiséparosok, kiskereskedő üzletében, kisbirtokosok gazdasági felszerelésében, magánlakások berendezésében, szellemi foglalkozást űzők irodájában esett, a kártalanítást lehetőleg azonnal folyósítani kell.

Kártalanításként nemcsak pénz, hanem természetbeni dolgokat is lehet utalni.

A kártalanítás összegét a tényleges kár fedezelére, illetve helyreállítására kell felhasználni, vagy arra a célra, amelyre a pénzügyminiszter rendel, ellenkező esetben az összeg visszakövetelhető.

A kérelem előterjesztése:

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Az angol-amerikai-bolsevista szövetségek valamennyi arevonalon rendkívüli erők harcbevételével, elszenvedett veszteségeikre való tekintet nélkül heves támadásokat folytatnak.

anélkül azonban, hogy a német vonalakat sikerülne áttörniük, vagy döntő sikert érnenek el.

Az arevonalonakon folyó általános támadással párhuzamosan szokott módszerekkel folytatják terrortámadásaikat német és megszállt városok polgári lakossága ellen. A Magyarország, illetve Budapest elleni terrortámadás nyomán kiadott hivatalos jelentések lapunk más helyén közöljük.

A kiméletlen terrortámadások megtorlására alkalmazott „V. I.” szárnyszabványok szinte szünet nélkül hullanak Dél-Angliára és Londonra, amelynek népe szinte földalatti életet él és súlyosan szenved a bombák rombolásai és az ezek nyomán jelentkező villany- és vízszolgáltatási zavarok miatt.

A szövetségek bevonulásának eredményeit leginkább Olaszországnak az a részén érzik, amelyet már „felszabadítottak” a szövetségek.

Dél-Olaszországból a bolsevisták eddig közel egymillió embert hurcoltak el a Szovjet-Unióba.

A szövetségek erőteljes diplomáciai offenzívát indítottak Törökország ellen, amelyet szeretnének a háborúba belesodorni, Törökország azonban igyekszik megőrizni semlegesességét.

A hivatalos lap július 18-i számában kormányrendelet jelent meg repülőgépek kényszerleszállásának, s a gépronszokhoz tartozó tárgyak megóvásának biztosításáról. A rendelet értelmében

a hatóság előtt felesküdtött mérnökök, hegyőrök, erdőőrök, útmesterek, útkaparók, vadőrök, vízőrök kötelesek szolgálati idejük alatt működési körzetükben kényszerleszállást végzett, vagy lezuhant repülőgépről a leszállás, vagy lezuhanás helyének és idejének pontos megjelölésével a legközelebbi katonai parancsnokságnak, vagy közbiztonsági szervnek jelentést tenni és ezt követően, amíg az említett parancsnokság nem intézkedik, a gép őrszéréül gondoskodni.

Repülőgépekről ledobott tárgyakhoz, lezuhant, vagy kényszerleszállást végzett repülőgépek alkatrészeihez, a személyeket ruházatahoz az arra illetékes hatóság tagjainak intézkedése nélkül nyúlni nem szabad.

az esetre, ha az ilyen tevékenységre élet megmentése, vagy testi épség megóvása végett van szükség.

Kimondja a rendelet, hogy aki közvetlen, vagy hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy repülőgépekről ledobott tárgy, lezuhant repülőgép alkatrésze, vagy személyzetének ruházatahoz tartozó tárgy arra nem illetékes személy birtokába került, arról köteles a hatóságnak haladéktalanul jelentést tenni.

Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással büntetendő az, aki a fentebb említett rendelkezéseket megszegi, vagy kiáltja, vagy azoknak kijátszásában közreműködik. A büntetőjogi felelősségrovonáson kívül rendőrhatalmási őrizet alá helyezésként (internálásnak) is helye van.

A rendelet végrehajtásáról a belügyminiszterrel, a földművelésügyi miniszterrel és a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a honvédelmi miniszter gondoskodik.

Ez a tilalom nem vonatkozik arra,

Nem gazdaságos a sertés és baromfitenyésztés
 törvényesen védett:
ÁKOSHEGYI BAKTÉRIUMŐŐ
 nélküli. Kapható és megrendelői csak **AULITZKY OTTÓ**
 Budapest, VII., Dolány-utca 84. (Hsz. 2/3)
 Árak demyonna! ab Budapest
 5 10 15 liter
 16.50 31.50 46.50 P
 4 pénz előzetes beküldésénél 30 f. levonandó

Ne nyúljunk fel nem robbant bombához!

A hatóságok többször figyelmeztették a lakosságot, hogy fel nem robbant bombákhoz ne közeljenek, vagy pedig azokkal semmiképpen se foglalkozzanak.

Július 17-én estefelé Szigetszentmiklós határában Német Jenő gazdálkodó, Gere Pál 27 éves földműves, Derék János 15 éves és Vörös Gábor 14 éves ifjú egy fel nem robbant bombát találtak. A bomba körül tüzet gyújtottak. Bekövetkezett a robbanás és mind a négyen súlyos égési sebeket szenvedtek. Az éjszaka folyamán beszállították őket a Szent István-kórházba.

A gazdálkodás folytonosságának biztosítása a volt zsidó haszonbérleteken

A zsidók által haszonbérlet, keresztény tulajdonban levő ingatlanokon tudvalevőleg a kormány a gazdálkodás folytonosságát a folyó gazdasági évre biztosította azáltal, hogy alkalmas zárgondnokokat rendelt ki és ezek gazdálkodását elősegítette. A zárgondnokok működését azonban a folyamathoz levő gazdasági év végével a kormány megszüntetni kívánja, ettől az időponttól kezdve tehát

a keresztény földtulajdonosoknak kell gondoskodniuk a termelés folytatásáról és megfelelő szivunalon tartásáról. A közeljövőben a kormány a zsidó haszonbérleti szerződések megszüntetését tervezi, kivánatos azonban, hogy az érdekelt tulajdonosok már e rendelkezés megjelenése előtt is, mielőbb tegyék meg a megfelelő lépéseket birtokaikon a termelés folytonosságának biztosítására.

Ha a keresztény földtulajdonosok az új gazdasági évtől kezdve maguk kívánják birtokaikon gazdálkodni, ennek érdekében már most tegyék meg a szükséges intézkedéseket a vetőmag, igasállatok és minden egyéb, a termelés megkezdéséhez és folytatásához szükséges előfeltételek biztosítása végett. Ha maguk kellő szakutadással nem rendelkeznek, idejében gondoskodjanak olyan szakképzett gazdaságvezetőről, aki az új gaz-

dasági évben a birtokot a mai fokozott háborús követelményeknek megfelelően, szakszerűen irányítani tudja. Ha pedig ingatlanukat továbbra is haszonbérbeadás útján kívánják hasznosítani, mielőbb kezdjenek tárgyalásokat megfelelő haszonbérleti biztosítása céljából, hogy annak módjában legyen kellő időben a haszonbérlet átvételére felkészülni és hogy idejében megkezdhesse az őszi munkálatok előkészítését.

Az esetek jelentős részében a zárgondnoki teendőket jól ellátó gazdák közül is számosan fognak ilyen haszonbérletek átvételére jelentkezni.

Gondoskodni kíván a kormány arról is, hogy a volt zsidó haszonbérlet tulajdonában volt volt élő- és holtfelszerelés a gazdálkodást folytató új haszonbérlet, illetve földtulajdonosok megszerezhesék; megfelelő biztosíték nyújtása mellett az ingatlanon tovább gazdálkodó tulajdonos vagy haszonbérlet részletfizetés kedvezményben is részesülhet.

Azokon az ingatlanokon, amelyeken ezidőközben zárgondnok gazdálkodik, a zárgondnok köteles elvégezni minden időszerű munkát addig is, amíg a kiadandó kormányrendelet alapján az ingatlan a tulajdonos veszi át, vagy a tulajdonos haszonbérbe adja.

125.000 levente kap vitamin-tápszert

A magyar ifjúság egészségének legfőbb őre az Országos Ifjúsági Egészségügyi Bizottság, a legkiválóbb tudósok bevonásával nagyjelentőségű szak-ülést tartott az ifjúság vitaminellátásáról. Az ülésen megjelent vitéz Bédly Alajos vezérőrnagy, az ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelésnek országos vezetője is, aki dr. Millian Béla orvos vezérőrnagy elnöki megnyitóját után hangsúlyozta, hogy ép testű és ép lelku edzett, erős ifjúságra van szükségünk és ha ezt el akarjuk érni,

az egészségvédelemre, táplálkozásra és vitaminellátásra igen nagy gondot kell fordítani.

A leventeintézmény a maga egyedülállóan hatalmas szervezettel lehetővé teszi a legfontosabb megfigyeléseket, mindenféle eljutatja a szükséges tápanyagokat, de ugyanakkor az esetleg nehezebben hozzáférhető, de az országban megtalálható nyersanyagokat is egybe tudja gyűjteni és vitamin-készítésre rendelkezésre bocsátani. Az OIEB főtitkára jelentést tett a vitamin-helyzet jelenlegi állásáról. Az értekezlet megállapította, hogy

a leventeifjúságnak a néptáplálkozás egyoldalúsága és hiányossága miatt feltétlenül szüksége van vitaminra.

Az évek óta folyó propaganda ellenére a néptáplálkozás még mindig nem változott meg lényegesen és hiányzanak belőle a vitamintartalmú ételek. Ezért van szükség vitamin adagolására, de ugyanekkor szükség van a néptáplálkozás megjavítására is, hogy mesterséges vitamin helyett a mindennapi étellel megkapja mindenki a számára szükséges vitaminokat. Az általános tapasztalatok mellett a jövőben kü-

lön kísérleteket és vizsgálatokat is fognak végezni a vitaminhiány fokának megállapítására.

A leventék között különösen a téli, tavaszi időszakban osztottak ki a multiban vitamint.

Két hónapra keresztül a legjobban rászoruló 125.000 leventét látták el a szükséges C-vitaminnal. Kísérleteznek a B- és az A-vitaminnal is.

A dobozokba csomagolt levente vitamin-tápszert sikerült népszerűvé tenni az ifjúság előtt s az izletes vitaminport szívesen elfogadják és le is fogyasztják. Még célszerűbb lenne főtt ételekbe feldolgozni a vitaminokat és levente-foglalkoztatás után

egy-egy ebédet kiosztani és ebben adni vitamint.

Ennek a tervnek azonban sok helyen el nem hárítható akadályai vannak, mert nincsenek meg hozzá a szükséges nyersanyagok.

Ezért a jövőben is szintetikus uton, illetőleg megfelelő nyersanyagokból, például csipkebogyóból kiront, vitamint fognak tápszernek feldolgozni. Az ételkiosztási kísérleteket is megkezdik.

AZ ELSÖTÉTÍTÉS

Július 17-től 30-ig kezdődik 21 óra 45 perckor és tart 1 óra 45 percig.

Július 31-től augusztus 13-ig kezdődik 21 óra 30 perckor, augusztus 14-től szeptember 3-ig kezdődik 21 órakor és tart július 31-től szeptember 3-ig 5 óráig.

A 123.600 Eln. 35/1944. H. M. számú rendelet értelmében úgy a magánvilágítás elsötétítése, mint a közvilágítás lámpák csökkentett fényvel való világítása, valamint a járóművek fénytompítóval való közlekedése azonos időpontban kezdődik és azonos ideig tart.

A vitaminkészítéshez szükséges nyersanyagok előteremtésében, összegyűjtésében a leventék gazdasági szövetkezete fog közreműködni.

„Levente vitaminyárat” létesítenek.

amely félkészre feldolgozza a gyűjtött nyersanyagot és teljes elkészítésre tovább adja. Ennek a levente vitaminyárnak a gyűjtőtelepére szállítják majd a leventék a gyűjtött csipkebogyót, hogy vitamint készítsenek belőle.

Az OIEB értekezlete azzal zárult, hogy a leventeifjúság vitaminellátását az eddigi lendülettel tovább folytatják. Ha lehet, még fokozzák korszerűsítik és kísérleteket folytatnak a további tökéletesítésre. (LHK)

VASÁRNAP 1944 július 21 3

TEL.: 128-042

A „D” osztályba sorozott községeket éjjel nem kell riasztani

Minden véges emberi számítás szerint légitámadásoknak elsősorban a városok és a nagyobb, valamilyen oknál fogva veszélyeztetett községek vannak kitéve. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy akár a legkisebb falura is nem eshetnek bombák, főleg különböző fajtájú gyújtóeszközök.

Eppen erre a légtalmai szempontból fennálló veszélyeztetettségre való tekintettel a honvédelmi miniszter a községeket „A”, „B”, „C” és „D” betűkkel jelölt osztályokba sorolta.

Az első három osztályba csak néhány olyan közseg tartozik, amelyek területén ipari, vasúti, katonai és egyéb célpontok vannak, amelyek területén tehát fennáll a támadás közvetlen veszélye ugyanúgy, mint a városokban. A községek sorát azonban a „D” osztályba sorolta a miniszter, ami azt jelenti, hogy ezekben főleg rombolóbombák ledobásának közvetlen veszélye nem forog fenn.

Az elmondottakból következik, hogy a „D” osztályozású községeken a riasztásnak nincs sok értelme, csak fölöslegesen bémítjük meg az életet, a most annyira fontos mezőgazdasági munkát. Eppen ezért ezúton hozzuk az érdekelt községi légtalmai parancsnokok tudomására a honvédelmi miniszter rendelkezését, amelyet a közeljövőben írásban is meg fognak kapni. Eszerint

a „D” osztályozású községeket éjszaka egyáltalán nem szabad riasztani, csak akkor, ha a községektől támadás, főleg gyuj-

tóbomba, vagy más gyújtóeszközökkel végrehajtott támadás érte volna. Nappal csak akkor szabad a „D” osztályozású községeket riasztani, a hatósági riasztóeszközökkel, amelyek legtöbb esetben a haragok, ha a „D” osztályozású közseg járási székhely, vagy pedig a lakosainak száma 4000-nél több és legalább a lakosság 50 százaléka részére óvóhely rendelkezésre áll.

Az idézett honvédelmi miniszteri rendelkezés helyességét be kell látnunk, mert hiszen nincs különösebb értelme ott a riasztásnak, ahol megfelelő óvóhely nem áll rendelkezésre.

A „D” osztályozású községek, a falvak lakosságának meg kell érteni, hogy nincs oka féltelenre. Nem szabad megengednünk, hogy az ellenség állandó berepüléseivel megbénítsa az egész ország életét, hogy még ott is megálljon az élet, ahol a légitámadás veszélye nem áll fenn. Ezekben a falvakban csak egy védekezési módot kell a lakosoknak szem előtt tartania, még pedig azt, hogyha repülőgépzugást hall, akkor igyekezzek mozdulatlan maradni, fák, bokrok védelme alá helyezkedni, vagy mozdulatlanul lefeküdni a földre, árokba, hogy így fedve legyen a feje felett elhaladó ellenség repülője elől.

A sopronvármegyei közjóléti szövetkezet 159, általában hatgyermekes családot 460 ezer pengővel támogatott

Az Országos Nép- és Család- védelmi Alap gazdasági szervezeteiként működő közjóléti szervezetek közgyűlésének évi jelentéséből megállapítható, hogy

a háborús anyagellátási nehézségek ellenére a közjóléti szövetkezetek a legkülönbözőbb gazdasági juttatásokkal támogatják a sokgyermekes családokat.

A sopronvármegyei közjóléti szövetkezet az elmúlt évben 159 családot, — amelynek 944 gyermeke volt — 460.000 P értékben támogatott, 36 családnak épített házat s többeknek nyújtott segítséget házipítésre kölcsön formájában.

Szegény családokat tehénhez, sertéshez juttattak. A szövetkezet legjelentősebb tevékenysége a soproni házipar megszervezése volt, amely 412.000 pengő értékű arut termelt a különböző lázipari cikkek közül.

Szélütés érte a volt olasz királyt

Lapzártakor érkezett a jelentés arról, hogy Viktor Emánuel volt olasz királyt szélütés érte.

Országszerte megkezdődött az aratás

A hűvös és nedves tavasz követésében ez évben az aratás a szokottnál későbbben kezdődött meg. Más években Péter-Pál napján az aratás a legtöbb vidéken már javában folyt, az idén azonban addig csak itt-ott vágtak le némi ősi árpát és rozst. A múlt hét néhány meleg napja azután gyorsabb ütemben érlelte a gabonát, úgy hogy a hét elején végre az ország legnagyobb részén kezdetét vehette az aratás. A gazdák mindenütt nagy lendülettel fogtak az aratás-hoz, hazafias kötelességtudással igyekeznek pótolni a hiányzó munkásokat. Kíváncsok is, hogy mielőbb keresziben és asztagban legyen a gabona.

Ez évben fokozottan fontos, hogy a lehető legkorábbi időpontban megtörténjen az aratás, ez a légiveszély elleni védekezésnek is a legbiztosabb módja.

A megkezdett aratást több vidéken kisebb-nagyobb esők zavarták meg. Kíváncsok lennének, hogy most már meleg, száraz idő segítse elő az aratás mielőbbi elvégzését. De ha továbbra sem fog kedvezni az időjárás az aratás zavartalan folytatásának.

annál fontosabb, hogy a gazdák minden percet kihasználva igyekezzenek az aratást még a szokottnál is nagyobb erőfeszítéssel idejében elvégezni. A kaszát azután azonnal kócskosra és eke és a henger. A rögtön végzett tarlóhántás nemcsak a légiveszélytől véd, hanem a jövő évi termést is növeli.

Wünscher Frigyes előadása a szövetkezeti eszmékről

Wünscher Frigyes, a Hangya alelnök-vezérigazgatója Szatmárnémetiben előadást tartott a szövetkezeti eszméről. Hangsúlyozta, hogy a Hangya 49 évig küzdött a magyar kisemberek tőkájére támaszkodva a zsidó kereskedelem ellen. A Hangya nem azért volt mindig keresztény vállalat, mert a tagok és a vezetők keresztényeknek születtek, — hanem mert az egész üzletvezetésben a keresztény szellem uralkodik. Az előadás után a szövetkezeti vezetők szólaltak fel, majd utána közelebbről vettek részt, ahol meleg ünnepélyben részesítették dr. Wüschert Frigyeset.

Export-marhák súlya és minősége

Az ezidőszert fennálló megállapodások értelmében további intézkedések

kivételre nem rakható be olyan szarvasmarha, amelynek darabonkénti érkezési súlya alulmarad a 300 kg-on, eszontalivaló minőség pedig egyáltalában nem fogadható el berakásra. Ha mégis valamely állományon 300 kg súlyon aluli vagy eszontalivaló minőségű szarvasmarhát adnának fel kivételi rendelkezéssel, az ilyen vágoállatot az Allatforgalmi Központ a szállító kereskedő költségre és veszélyére Budapestre irányítja vissza és ezeket a vágomarhákat a budapesti fogyasztás részére adják át.

Ellenértéküket a leszámolás megajtásáig az Allatforgalmi Központ visszatartja.

Készül a beszolgáltatás tájegységenkénti megszervezése

Az OMGE egyesületi tanácsának ülésén megjelent Jurcsák Béla földművelésügyi miniszter is és az előterjesztésekre, valamint a tanács tagjainak felszólalásaira adott válaszában rendkívül fontos és figyelemreméltó tájékoztatást nyújtott a mezőgazdaság időszerű kérdéseiről. Részletesen foglalkozott a mezőgazdaság iparcikk ellátásával és

biztosította a gazdatársadalmat arról, hogy mind a gazda, mind a mezőgazdasági munkás teljesítménye arányában jut majd közszükségleti cikkekhöz.

Az intézményes munkaerőgazdálkodás megvalósításával a mezőgazdasági munkák zavartalan elvégzése biztosítottak tekinthető.

Az árkerédről szólva hangsúlyozta, hogy

az árak kiigazításának járható útja az árkiegészítés rendszerének kiépítése. Ez a gazdák részére nyújtandó beszolgáltatási prémiummal együtt fedezni fogja azokat a ráfizetéseket, amelyek a

gazdákat egyes nemjövendelmező termelési ágak fenntartásában érik.

Közölte egyébként, hogy

készül a beszolgáltatás tájegységenkénti megszervezése.

Ezzel kapcsolatban fontos szerep vár a felállítandó kísérleti gazdaságokra, amelyek a gazdáknak útmutatásul szolgálnak.

A zsrbeszolgáltatási kötelezettség teljesítésének nehézségeire vonatkozó panaszokkal kapcsolatban felhívta a miniszter a gazdák figyelmét arra, hogy

az olajos növények termelésével lehet a legtöbb zsrpontonat szerezni. Az olajos magvak átvételének gyors és akadálymentes lebonyolítása érdekében intézkedni fog.

Az állatrevizálást a miniszter szükséges rossznak tekinti, joggal reméli azonban, hogy az állati termékeknek a terménybeszolgáltatási rendszer keretében való beillesztéséről megbeszélnek a panaszok és javulni fog a helyzet.

Lelkiismeretesen kell kezelni a mezőgazdasági gépeket

A háborús szükséglet miatt nemcsak a mezőgazdasági gépek és eszközök, hanem az ezekhez szükséges pótkatrészek és anyagok előállításra is csak szűk keretek között történhet meg. Erre való tekintettel

minden gazda és gépkezelő fokozott gondot fordítson a tulajdonában, illetve kezelésében álló mezőgazdasági gépek és eszközök lelkiismeretes karbantartására, a zavartalan üzem állandó figyelemmel ki-

sérésére és a legkisebb hibák azonnali kijavítására, nehogy ezek elmulasztása miatt töresek vagy más, nehezen pótolható hiányok és üzemzavarok is jelentő hibák álljanak elő.

A gazdák és gépkezelők fokozott gondossága nemcsak a közösség számára jelent megtakarítást pótkatrészekben és anyagokban, hanem az érdeklét gazdaságokat is mentesíti az üzemzavarok által okozott idővesztéstől és a pótlásokra fordítandó kiadásoktól.

Befőzési cukrot igényelhetnek a gyümölcsstermelők

Minden olyan gyümölcstermelő, akinek legalább 300 négyszöglet kiterjedésű, földieperrel, ribizlivel, málnával, cseresznyével, meggyel, körtevel, birsalmával, kajszival vagy őszibarackkal beültetett, szakszerűen kezelt termő gyümölcsöse van, 5 kg befőzési cukrot igényelhet.

Az igénylést a községi eljáráságoknál beszerezhető őrlap kitöltése útján annál a községi eljáráságossal (polgármesternél) kell augusztus 5-ig benyújtani, ahonnan az igénylő a cukorjegyét kapja.

Annak a gyümölcstermelőnek,

aki cukorjegyét nem ott kapja, ahol a gyümölcsöse van, igénybejelentését a gyümölcsös területére szerint illetékes községi eljáráság (polgármester) igazolása után a cukorjegyét kiadó községi eljáráság (polgármesterhez) kell benyújtani.

Az igényjogosultság megállapítása esetén a befőzési cukorvásárlási engedélyt a községi eljáráság (polgármester) adja ki. A kiszolgáltatásra kerülő befőzési cukorért a pénzügyminiszter által megállapított ipari cukorárakat kell fizetni. A befőzési cukorvásárlási engedélyek 1944 évi augusztus hó 31-ig válthatók be.

Kedvezményes tenyésző akció

A földművelésügyi miniszter a népies szarvasmarha tenyésztés gyorsabb ütemű műségi fejlesztése és a meg nem felelő tehénállományval rendelkező kis és középbirtokosok törzsalományának kicserélése érdekében az idén is rendez tehén- és tenyészőszükséglet akciókat, ami az elmúlt évben rendkívül kedvező eredménnyel járt.

Az akció során növedékűzők, igazoltan vemhes üzők, valamint legfeljebb 7 éves, igazoltan vemhes tehének kerülnek kiosztásra. A kiosztásban részesülő gazdák a vételár 20 százalékaig terjedő árkedvezményt kaphatnak: a kedvezmény összege növedékűzőknél 300, vemhes üzőknél és tehéneknél 500 pengőig terjedhet.

A beszerzésnél a törzskönyvelt tenyészőből származott állatok előnyben részesülnek; az árkedvezmény az ilyen tenyészőkből származó növedékűzőknél 300, vemhes üzőknél és tehéneknél 600 pengőig terjedhet.

Az akció lebonyolítását a kerületi állattenyésztő szöveteszek útján, a vármegyei állattenyésztői egyesületek, valamint a vármegyei (városi) és községi igazgatási kirendeltségek, a gazdasági felügyelőségek közreműködésével és az erdélyi területeken a miniszterium kirendeltségeinek irányítása mellett a Szarvasmarhatenyésztő Szervezet Országos Szövetsége végzi.

A kiosztásban elsősorban 50 kat. holdnál kisebb mezőgazda-

sági területen gazdálkodó kisgazdák részesülnek, másodsorban pedig a 300 kat. holdat meg nem haladó területen gazdálkodó állami támogatásra érdemes középbirtokosok jöhetnek tekintetbe.

A kendervetőmag biztosítása

A kendervetőmag kötelező termeszteréről rendelt intézkedik. A földművelésügyi miniszterium utóbb felhívja a gazdák figyelmét a kendermagtermesztési kötelezettségekre. Akik megfelelő területen magnerős céljából vetettek kenderet, nehézség nélkül elegendő tehermentes kötelezettségeknek, akik azonban a vetést elmulasztották, vagy területük kicsinyessége miatt erre nem voltak kötelezve, természetesen kendermagot a rosnyszerű céljaira vetett kenderből is. Erre vonatkozóan Baecskában, kendertermelésünk központjában két eljárás ismeretes.

Egyik eljárás szerint a kender-tábla egyik szélén egy keskeny (1-2 méter széles) esikot kell hagyni. Ez gyakorlatilag a ritkítás előnyét nyújtja. Ennek a magtermelési eljárásnak módosított alakja az, amikor nem keskeny esikot hagynak a tábla valamelyik végén, hanem a tábla hosszában több sort, vagy a széleken (mind a négy oldalon) egy-két sort.

Egy másik eljárás az, amikor a rostkender aratásakor a szebb és erőteljesebb magkendernövényeket meghagyják. Ezt a kiritkított állományt körülbelül egy hónap múlva aratják.

Az OMTK közgyűlése

Az Országos Magyar Tejértelkesítő Központ vitéz báró Urbán Gáspár főispán elnöklésével tartotta XXI. évi rendes közgyűlést, amelyen a földművelésügyi miniszter Baltha Pál államtitkár képviselte.

Vitéz Urbán Gáspár elnöki megnyitójában a világháború hősi hőstetteiről és a magyarság háborús erőfeszítéseiről emlékezett meg és hangsúlyozta: a háborús gazdálkodásban a tejtermelés és tejgazdaság országos jelentőségét.

Az ország legnagyobb tejipari és értékesítési vállalata mindig feladatához híven igyekezett a termelők és fogyasztók között azok érdekeinek szem előtt tartásával szolgálni a közérdeket, ezért kell, hogy az OMTK a kormány intenciói szerint az ország minden tejszövetkezetének értékesítő szerve legyen.

Az igazgatóság jelentése egyébként megállapítja, hogy az 1943. esztendő a tejfoglalom szempontjából kedvezőtlen kilátásokkal indult, de a kötelező tejbeszolgáltatási rendelet egy csapásra megváltoztatta a helyzetet, az OMTK az elmúlt évben kibővítette szállítói hálózatát s a budapesti és vidéki szállítók száma az előző évi 1553-ról 1873-ra emelkedett.

Végül beszámolt a jelentés arról, hogy a múlt évben Budapesten és környékén 507 fiókküzet működött és a fiókhálózat a közellátásban neki kijelölt szerepének teljes mértékben megfelelt.

A fafeldolgozó ipari vállalatok működése határidejének meghosszabbítása

A hivatalos lap június 27-iki száma közölte a földművelésügyi és az iparügyi miniszter rendeletét, amelynek értelmében újból lévő fűrészárú, furnír falemez, farostlemez, nyers parketta előállítására, valamint fa leparolására szolgáló ipari vállalatok 1944 június 30-át után is folytathatják működésüket mindaddig, amíg az iparügyi miniszterrel a kijelölésről, vagy annak megtagadásáról értesítést nem kapnak.

Hivatalból törlik a terrortámadások során megsemmisült vagy megrongálódott épületek házádját

Az eddig fennállott jogszabályok szerint a lakhatatlanná vált épületek után kirótt házádo törlesztését az igény beálltától számított 15 napon belül kellett kérni az adóhivaltól. Budapesten pedig az adófelügyelőségétől. A bombakárosult háztulajdonosok azonban sok esetben rajtuk kívül álló okokból akadályozva vannak abban, hogy adótörlesztés iránti kérelmüket az előírt időben benyújtsák. Ezért a pénzügyminiszter elrendelte, hogy

az ellenséges légitámadások következtében megsemmisült vagy megrongálódott épületek után előírt házádot a háztulajdonos bejelentésének hiányában is hivatalból töröljék. A bombakárosult háztulajdonosok elkészen érkezett törlesztési kérvényeit az adóhivatalok és adófelügyelőségek szintén tartoznak elbírálni s a házádot a megsemmisülés és megrongálás napjától törölni.

Bereg vármegye hatmillió ponttal többet szolgáltatott be

Bereg vármegye közigazgatási bizottsága a hadművelési övezetre vonatkozó gyűlési tilalom alól való felszabadulás utáni első ülésén Tatár Géza főispán elnök, aki megnyitójában részletesen beszámolt a törvényhatóság testületi életének szünetelése alatt lezajlott eseményekről. Ismertette a vármegye beszolgáltatási kötelességének teljesítését az 1943/44. évben.

A csonkavármegye nehéz, kö-

tött talajú, gyengeminőségű földjén gazdálkodó beregiek, a 26 és félmillió pont helyett 33 millió 600 ezer pontot szolgáltatott be s így Bereg vármegye az előírt pontszámokon felül, több mint hat millió ponttal haladta túl a beszoigáltatás kötelezettségét.

A gyűlés során dr. Máthé Béla indítványára lelkesedéssel üdvözölték vitéz Sztójai Döme miniszterelnököt és komrányát.

A bércseplés megkönnyítése

A Budapesti Közlöny július 12-iki száma közölte az iparügyi miniszternek 33.500—1944. Ip. M. számú rendeletét, amelynek értelmében a rendkívüli viszonyokra tekintettel az 1944. évben

kivételesen bércseplőiparra szóló iparigazolvány nélkül is végezhetnek bércseplést azok, akik községi bizonyítvánnyal legalább három havi cseplési gyakorlatot igazolnak.

Megbirságot adják a gazdákat, akik nem tettek eleget beszoigáltatási köteleességüknek

A közellátásügyi miniszter a hivatalos lap július 15-iki számában rendeletet adott ki az 1943/44. évi beszoigáltatási köteleesség teljesítésének részben vagy egészen elmulasztásáért történő pénzbírság kiszabásáról.

A rendelet szerint

a nyilvántartó hatóság az 1944. július 1. és 15-e közötti idő alatt kimutatást készít azokról a gazdálkodókról, akik beszoigáltatási köteleességüknek nem tettek eleget.

A kimutatást július 15-től 15 napra közszemlére teszik ki.

Felhívják a gazdálkodókat, hogy a mulasztásuk okát a közszemléretétel utolsó napjától számított 8 napon belül hitelt érdemlően igazolják a nyilvántartó hatóságnál, mert ellenkező esetben a hatóság a gazdálkodóra minden további eljárás mellőzésével pénzbírságot fog kiróni.

A nyolcnapos határidő lejártá után a nyilvántartó hatóság megfelelő pénzbírság fizetésére kötelezi azt a gazdálkodót, aki a beszoigáltatási köteleességének teljesítését részben vagy egészen elmulasztotta. A rendelet szabályozza azokat az irányelveket, amelyek alapján a nyilvántartó hatóság eljár annak elbírálásánál, hogy a gazdálkodó beszoigáltatási köteleességét milyen ok miatt nem teljesítette és ennek következtében a gazdálkodó pénzbírság fizetésére kell-e kötelezni, illetőleg milyen összegű pénzbírság fizetésére.

Ha a gazdálkodó kenyérgabona, zsír és szabadválasztású beszoigáltatási köteleessége együttvéve nem haladja meg a 200 búzaegységet, nem lehet reá pénzbírságot kiszabni, sőt, ha az ilyen gazda legalább 80%-ban eleget tett beszoigáltatási köteleességének, textilárú-juttatásban is részesítendő.

Amennyiben azonban beszoigáltatási köteleességét 80%-nál kisebb mértékben teljesítette, nem kaphat textilárú-utalványt.

Nem bírságot adják meg a 200—5000, illetve 5000-on felüli búzaegység beszoigáltatására köteles gazdát sem, ha köteleességét legalább 80%-ig teljesítette. Az ilyen gazdák, ha köteleességüknek 80%-ban sem tettek eleget, a pénzbírság kiszabását csak akkor mellőzik, ha a gazdálkodó beigazolta a jó gazda gondosságával járt el.

Nem lehet megbírságot adni és a textiljuttatásból kizárni azt a gazdát sem, aki azért nem tudott eleget tenni beszoigáltatási köteleességének, mert igénybevevett szarvasmarháját 1944 június 30-ig a kereskedő nem vette át.

Végül szabályozza a rendelet a textiljuttatás sorrendjét. Kimondja, hogy

azt a gazdálkodót, aki beszoigáltatási köteleességének mindhárom csoportban legalább száz százalékig eleget tett, a 31.000/1944. K. M. számú körrendeletben megállapított textilárú-juttatásban elsősorban kell részesíteni.

H I R E K

Tanyai templomot szenteltek Mezőtúron. A hetvenkétezer holdas tanyavilággal övezett Mezőtúron Urbán Mihály esperes-plébános kezdeményezésére a kormány, a püspök és Mezőtúr híveinek adományából tanyai templom épült, amelyet Pétery József dr. váci püspök most szentelt fel. Dr. Urbán Mihály esperes nemcsak 60.000 pengőt adott, hanem jelentős földet is. A kormányt dr. Beresztóczy Miklós miniszteri tanácsos, pápai kamarás, Szolnok vármegyéjét pedig vitéz Urbán Gáspár főispán képviselte.

Korlátozzák a lapok oldalterjedelmét. A hivatalos lap július 14-iki száma kormányrendeletet közölt a lapok oldalterjedelmének korlátozásáról. A rendelet célja, hogy a lapok megjelenésében semmiesetre se álljon be fennakadás.

Leventealeányvezetői tanfolyam. Kárpátalja kormányzói bizottság kezdeményezésére az Országos Leventealeányközpont kéthetes vezetői tanfolyamot rendezett Ungváron. A tanfolyamnak 63 hallgatója volt, nagyjából a kárpátaljai tanárnok és tanítónők sorából, akik valamennyien sikeresen vizgáltak. A leventealeánycapat vezetésére képesítést szereztek. A záróünnepségen a növénydeák Vincze András hadművelési kormánybiztos előtt mondták el a leventealeányvezetők fogadalmát, majd értékes műsorral tettek bizottságot végzett munkájukról.

Újbl esőkentik az autóforgalmat. A hivatalos lap július 13-iki száma rendeletet közölt, amelynek értelmében augusztus 1-től újból korlátozzák az autóforgalmat. Ettől az időtől kezdve csak olyan autók és motorkerékpárok közlekedhetnek, amelyek üzembetartására a kereskedelmi minisztérium az üzembetartó foglalkozása szerint illetékes minisztérium kijelölése alapján engedélyt adott.

Kenderázató tanfolyam. Az iparügyi miniszter augusztus 7-től 19-ig a mezőhegyesi állami menesztörtökön kenderázató tanfolyamot rendez. A résztvevők díjmentesen utaznak és a részvétel és ellátás is ingyenes. Jelentkezni lehet az illetékes kerületi háziipari felügyelősen. A tanfolyamon természetesen csak arra érdemes és kendertermeléssel már foglalkozó, vagy azzal foglalkozni kívánó egyén vehet részt. A felvehető hallgatók száma korlátozott.

Külön érdekképviseletet kapnak a keresztény vallású zsidók. A hivatalos lap július 14-iki száma rendeletet közölt, amely szerint azok a zsidók, akik keresztény vallásfelekezet tagjai, különálló önkormányzati és érdekképviseleti szervezetbe tartoznak, amelyeknek elnevezése: Magyarország Keresztény Zsidók Szövetsége.

Bombakárosult katonák szabadsága

A ténylegesen szolgáló bombakárosult tiszteknek és legénység szemelemeknek a honvédelmi miniszter a vezérkar főnökével egyetértésben szabadságot engedélyez. A szabadság tartama a károsodás mérvéhez képest 14, illetve 28 nap és úgy a hátszágban, mint a hadművelési területen szolgálót teljesítő hivatásos és nem hivatásos tiszteknek és legénység szemelemek részére engedélyezhető. Ezt a szabadságot a bombakárosult, ténylegesen szolgáló katonai személy legközelebbi hozzátartozója, rokona, ismerőse, vagy hatósága is kérheti. A honvédelmi miniszter gondoskodott arról, hogy a bombakárosult ezen szabadságban a legrövidebb idő alatt részesüljön.

A honvédelmi miniszter erre vonatkozó rendeletét a folyó évi 19. számú Honvédségi Közlöny és a folyó évi 97. számú Budapesti Közlönyben hirdette ki.

A bombakárosodást hatóság igazolvánnyal kell igazolni és a szabadságot a legközelebbi katonai állomásparancsnokságnál, vagy állománytestparancsnokságnál, esetleg esendőrőrs útján kell kérni.

Szappanulványok kiadásának megszüntetése. Az 1943/44. terménybeszoigáltatási év lejártával lezárták a szappanulványok kiadását. Az Olajosmagforgalmi Központ azon is segíteni szeretne, hogy mindazok a gazdálkodók, akik tökmagbeszoigaltatásuk ellenében a szappanulványt megkapták ugyan, de az utalványt moszappanra beváltaniok eddig nem sikerült, végre jogos járandóságukhoz jussanak. Panasz esetén közöljék a gazdák az Olajosmagforgalmi Központ azt, hogy a be nem váltott szappanulványt melyik országot vagy közveti kereskedőnek mikor küldték ki és ki az a kijelölt szappanereskedő, akinek a szappanulványt moszappanra beváltania kellene.

A református egyház felhívása a bombakárosultak megsegítéséért.

Dr. Ravasz László püspök és dr. Balogh Jenő főgondnok a magyarországi református egyház nevében újabb felhívással fordult az egyház keretébe tartozó intézmények és testületek elnökségehez, hogy **telekezeti hovatartozandóság nélkül bajtársias közösségben kell segíteni a rombadőlt magyar hajlékok meléül gyorsabb felépítését.** A felhívás ezúttal pénzzadományokat kér a hívektől.

szöni meg az egyház elnöksége, hogy a két hónappal ezelőtti első felhívásra eddig 300.000 pengő gyűlt össze. Majd így folytatja a felhívás:

„Ellenségeink, kik ellen fegyverrel nem támadhatunk, vad kegyetlenséggel rontottak legszebb városainkra és légítamadásai példátlanul embertelen vérengzésével siralomná téve utcáink sorát, halomra gyilkolták testvéreinket. Sokszor maradtak árván, özvegyen, hajlék nélküli, akiknek nem volt más bűnik, csak az, hogy magyarok. A segítség gyorsasága érdekében az adományokat a magasabb egyházi hatóság a 48.000 számú és „Országos Földhitei Intézet, Budapest” című befizetési lappal fizesse be, magános blanco befizetési lap használatát esetén az értesítészervény hátlapjára írja fel: „Református egyetemes konvent: Bombakárosultak javára.”

A gazdakötelezettség teljesítésének jutalma

Szép példáját adta hazafias kötelességtudásának Horváth Ferenc bácsföldvári kisgazda.

Horváth 38 holdas birtokon gazdálkodik és az előírt terménybeszolgáltatási kötelezettségének nemcsak a hatóságilag előírt mennyiség erejéig tett pontosan eleget, hanem még olyan mértékben szolgáltatott be különböző terményeket és termékeket, hogy az illetékes hatóság most 3400 pengő jutalmat utalt ki részére.

Horváth Ferenc példája intés olyan gazdák felé, akik a beszolgáltatásban kényrszerűséget látnak és ha kötelezettségüknek eleget tesznek, nem gondolnak arra, hogy a többletbeszolgáltatásával harcoló honvédeinket és a belső frontot erősítik.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK UBORKAIDÉNY

Az újságírásban „uborkaidény”-nek azt a nyári időszakot nevezik, amikor — rendes békeidőben — elég volt mit írni, mert semmi nevezetes nem történt. A politikai élet lecsitult, az iskolák, színházak bezárva, az emberek pihentek, nyaraltak, sehol sem szennyezés. S hogy a nagy eseménytelenségben a nyájas olvasónak valami érdekeseit mégis találjanak, ilyenkor láttak napvilágot a lapokban a „lochnessi szörny”-ről szóló híradások és egyéb kacskák.

A háziasszony életében azonban az uborkaidény éppenséggel nem jelenti a fenti értelemben vett „uborkaidényt”, mert ilyenkor van a legtöbb végeznivalója. Gyümölcs-eltervesség, főzelék és zöldségfélék tartósítása az idejét alaposan igénybe veszik. S ezek a munkák olyanok, hogy elintézésüket nem lehet eltolni, mert ha a gyümölcs beérett, azonnal szedni kell és befőzni; itt egy-két napi késés nagy veszteséget jelenthet.

Az uborkaidény megkezdésével a kovászosuborka készítése is napirendre kerül, amely nagy vita-

mintartalmával és kellemes ízével valóban felüdíti étrendünket.

A háziasszonyoknak régi tapasztalata, hogy a kovászos uborka nem sikerül minden évben egyformán. Sok verőfenyes napban bővelkedő esztendőben az uborkák több cukor képződik és alkalmasabb a savanyításra.

Kovászos uborkának még nem teljesen beérett, középnagyságú példányokat választunk. Meleg vízzel — ha sáros, kefével — jól megmossuk és a végeit levágjuk. Az üveg aljára szőlőlevelet meg egy esomó kaprot helyezünk és arra szépen szorosan, de nem erőltetve berakjuk az uborkát, közben izlés szerint kaporral keverve; a tetejére is kaptort teszünk. Savanyítólevegőt vízzel forralunk és minden liter vízben feloldunk 4-5 deka konyhasót. Kissé lehűtve ezt ráöntjük az uborkára, hogy teljesen ellepje és a tetejére egy darab kovászt, vagy egy szelet pirított kenyert teszünk. Letakarva napos helyen tartjuk pár napig, míg beérik.

Kánya Terézia

Fésűgyapjas, cigája-, racka-anyajuhok és jerkebarányok kiosztása

A gyapjútermelés fokozása és a juhtenyésztésnek a gyapjúszerűséghez igazodó irányítása érdekében az előző években lebonyolított akciók kedvező eredményére tekintettel

a m. kir. földművelésügyi miniszter 212.200/1944. III. A. 2. számú rendeletével ez évben kedvezményes feltételek mellett 25.000 fésűs-, cigája-, racka-anyajuhok és jerkebarány kiosztását határozta el.

A kedvezményes akció lebonyolítása során elsősorban azok a birtokosok és bérlők kaphatnak anyajuhot és jerkebarányt, akik jelenleg juhállományuk nem rendelkeznek.

Az akció lebonyolításának módjait és feltételeit a következők: az akció a minisztérium felügyelete, irányítása és ellenőrzése mel-

lett, Erdély területén pedig az erdélyi kirendeltség közvetlen felügyelete, irányítása és ellenőrzése mellett, a Juhtenyésztők Országos Egyesülete és a vármegyei állattenyésztő egyesületek útján a m. kir. gazdasági felügyelőségek, valamint a Felsőduánántúli és a Duna-Tisza-közi Mezőgazdasági Kamara közreműködésével nyer lebonyolítást. A kiosztásra kerülő 25.000 anyajuhból és jerkebarányból 5000 darabot a földművelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltségének működési területén, míg 20.000 darabot az ország többi területén kell kiosztani. A kiosztásra kerülő állatok nagyobb részét a lehetőségek szerint a 100 kat. holdnál kisebb, a többit pedig a 100 kat. holdnál nagyobb mezőgazdasági (szántó-, rét- és legelő) területtel rendelkező birtokosok és bérlők részére kell juttatni.

A 100 kat. holdnál kisebb birtokok vagy birtelen gazdálkodók közül előnyben kell részesíteni azokat, akik az okmányos juhtenyésztés megindítása végett államilag ellenőrzött közlegekben tömörülnek és juhállományukat az állattenyésztő egyesületek ellenőrzése alá bocsátják. Ugyancsak előnyben kell részesíteni a sokgyermekes és a hadviselt gazdákat.

Csak ezeknek az igényeknek a kielégítése után kerülhet sor a meglévő tenyészetek kielégítésére.

A kiosztásra kerülő anyajuhok és jerkebarányok vételéről a 100 kat. holdnál kisebb mezőgazdasági birtokkal (birtellel) rendelkezők 40%, a 100–300 kat. holdas birtokosok és bérlők, valamint a közérdekű intézmények 30% arányban részesülnek, végül a 300 kat. holdnál nagyobb mezőgazdasági területen gazdálkodó birtokosok és bérlők arányában nem, csupán szállítási kedvezményben részesülhetnek. A közös legeltetés lehetővé tétele, továbbá a gyapjú- és a tejtermékek megtermelése érdekében egy-egy közérdekű gazdái között lehetőleg legalább 100 anyajuhot és jerkebarányt kell kiosztani. A vármegyei állattenyésztő egyesületek és az érdekeltek kamarák működési területükön a jelentkezőket összeírják. Az összeírásra csak azok az igénylők vehetők fel, akik az igénylés komolyságának bizonyítása érdekében minden anyajuh után darabonként 100 pengő, a barányok után pedig darabonként 50 pengő előleget a jelentkezéssel egyidejűen az összeírást végző szervhez befizetnek. Egy-egy jelentkező részére legfeljebb annyi állat juttatható, amelynek eltartását meglévő ingatlanának (birtellének) termelési körülményei lehetővé teszik, ez a szám azonban a 300 kat. holdas birtokosok és bérlők esetében sem lehet több 50 darabnál. A barányok kedvezményes vasúti szállítási költségeit az eladó az állatok feladásakor előlegezni tartozik.

Vásárok jegyzéke

Július 23. vasárnap: Jászkeserő oák, Tiszatartán oák. — Július 24. hétfő: Alap oák, Bánffyuhnyad oák, Büdészentmihály oák, Csákvár oák, Fehérgyarmat oák, Gödre oák, Gyalu oák, Izsák oák, Jánoshalma oák, Jászkeserő oák, Kumadaras oák, Némethely oák, Nógrád oák, Parajd oák, Szehalom oák, Szinreváralja oák, Tatabánya hk., Tiszatartán oák, Törökszentmiklósi oák, Verpelét oák. — Július 25. kedd: Aranyosmogyos oák, Bánffyuhnyad oák, Csákvár oák, Kövesliget oák, Lendvavásárhely oák, Lengyel-tó oák, Marcali oák, Mezőkaszony oák, Nagypirit oák, Szombathely oák, Túrke oák, Zalaszántó oák, Zirc oák. — Július 26. szerda: Alsónémedi oák, Buza oák, Csikszentsimon oák, Csokonyavisoita oák, Iharosberény oák, kisebb áll. (se. juh) felhál nélküli, Lebény oák, Lesencetomaj oák, Nyírmada oák, Szenttamás oák, Zilah oák, Zirc oák, Zomba oák. — Július 27. csütörtök: Fehérváruszorgó oák, Hajdúdorog oák, Kapuvár há., Királydorog oák, Pellérd oák, Szamosújvár oák, Szany oák, Tét oák, Zilah oák. — Július 28. péntek: Alsólendva oák, Szamosújvár oák. — Július 29. Apátfalva oák, Jászfenyészaru oák, Letenye oák, Nyáradsereda oák.

A törvényhatóság első tisztviselője egy vásárok határnapját közzétesse által indokolt esetben **kievételesen dühelvezheti**, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyéül **pótvásárt engedélyezhet**, a közbírt adatokban tehát kivételesen változások történhetnek.

RÁDIO

Hétfőn, július 24-én.
12.10 ó.: Szórakoztató hanglemek. 14.00 ó.: Szalonzene. 14.45 ó.: Egy óra könnyű zene. 15.45 ó.: Elbeszélés. 16.05 ó.: Táncczenekar. 16.30 ó.: Ének. 16.55 ó.: 1. hóvéd

gvalozzred fúvószenekara. 17.25 ó.: Orvosi Kamara tájékoztatója. 17.45 ó.: Operettársulatok. 19.00 ó.: Régi magyar zenei emlékek. 19.20 ó.: Dolgozó magyarok. 19.30 ó.: Cigányzene. 20.00 ó.: Előadás. 20.15 ó.: Népszerű operaszíndarabok. 22.20 ó.: Magyar nóták. 22.50 ó.: „Halhatatlan zene mesterei.”

Kedden, július 25-én.
12.10 ó.: Folyamérők fúvószenekara. 12.50 ó.: Cigányzene. 14.00 ó.: Művészlemez. 14.45 ó.: Séta Operettársulatok. 15.45 ó.: Gyermekekdel. 16.15 ó.: Magyar zeneszerzők felőrája. 16.55 ó.: Operettársulatok. 18.20 ó.: Népdalkiszenék gyűngyszemei. 19.00 ó.: Külföldi művészek. 19.50 ó.: Előadás. 20.09 ó.: Faust-nyitány. 20.10 ó.: A zsidókérdés Magyarországon. 20.25 ó.: Várlak én... 20.50 ó.: Dráma. 21.25 ó.: Udvardy Tibor énekel. 22.20 ó.: Zenei jellemképek. 23.00 ó.: Azurkék érbolt alatt.

Szerdán, július 26-án.
12.10 ó.: Szórakoztató zene. 14.00 ó.: Tabányi Mihály együttese. 14.45 ó.: Mindenhol egy keveset. 16.15 ó.: Ifjak az iskolaműhelyben. 16.55 ó.: Skandináv muzsa. 17.40 ó.: Honvédek műsora. 18.40 ó.: Világpolitikai kérdések — vélemények. 19.00 ó.: Elbeszélés. 19.25 ó.: Magyar nóták. 20.00 ó.: Vitéz Jassz Andor előadása. 20.20 ó.: Operaszíndarabok. 22.20 ó.: Szórakoztató hanglemek. 23.15 ó.: Magyar zeneszerzők felőrája.

Csütörtökön, július 27-én.
12.10 ó.: Szalonzene. 12.50 ó.: Légierők zenekara. 14.00 ó.: Cigányzene. 14.45 ó.: A rádió diáklírei. 14.55 ó.: A rádiózenekar műsorából. 15.40 ó.: Előadás. 16.10 ó.: Píldaból. 16.55 ó.: Honvédehangverseny. 17.20 ó.: Versek. 18.05 ó.: Híres operakörök. 19.45 ó.: Előadás. 20.00 ó.: Dalok, versek. 20.35 ó.: A zsidókérdés Magyarországon. 20.50 ó.: Zongora. 21.05 ó.: Balatoni mesedráma. 22.20 ó.: Táncczene. 23.00 ó.: Hangszerek — hangulatok.

Pénteken, július 28-án.
12.10 ó.: Könnyű zene. 14.00 ó.: Szalonőz. 14.30 ó.: Arfolyamhírek. 14.50 ó.: Délutáni muzsika. 16.00 ó.: Előadás. 16.20 ó.: Orgona. 16.55 ó.: Sportközlemények. 17.00 ó.: Magyar zeneszerzők felőrája. 17.30 ó.: Előadás. 18.00 ó.: Székely kalaká. 18.20 ó.: Cigányzene. 19.00 ó.: Légo-közlemények. 19.15 ó.: A Rádiózenekar műsorából. 19.45 ó.: Előadás. 20.10 ó.: Forró melódiák. 20.40 ó.: Magyar német kalakóra. 22.20 ó.: Mesterművek.

Szombaton, július 29-én.
12.10 ó.: Rendőrzene. 14.00 ó.: Szórakoztató muzsika. 14.45 ó.: Muzsika. 15.45 ó.: Előadás. 16.10 ó.: Bpesti hony. őrz. zenekara. 16.55 ó.: Ének. 17.10 ó.: Versek. 17.25 ó.: Táncczene. 17.45 ó.: Hangképek innen-onnan. 18.10 ó.: Magyar zeneszerzők felőrája. 18.40 ó.: Külügy tájékoztató. 19.35 ó.: Magyar nóták. 20.20 ó.: Operettbemutató. 22.20 ó.: Ki mit szeret?

Vasárnap, július 30-án.
10.00 ó.: Rk. istentisztelet. 11.15 ó.: Görög kat. istentisztelet. 12.15 ó.: Budapesti Hangversenyzenekar. 14.00 ó.: Hanglemek. 15.00 ó.: Előadás. 15.45 ó.: Cigányzene. 16.10 ó.: Látogatás egy székely családnál. 16.30 ó.: Szalonzene. 17.00 ó.: Könnyű zene. 19.00 ó.: A halhatatlan zene mesterei. 20.15 ó.: Rádiójáték. 20.45 ó.: Tánccso-billentyűk. 22.55 ó.: Hangképek a vasárnap sportjáról. 21.10 ó.: Dalok a nyárról. 21.20 ó.: Előadás. 21.40 ó.: Sport- és löversenyeredmények. 22.20 ó.: Szórakoztató zene.

BUDAPEST I.: Július 30-án. vasárnap 15 órakor: „IDŐSZERŰ GAZDASÁGI TANÁCSADÓ”.

BUDAPEST II.: Július 25-én, kedden 17.30 órakor: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA.” — Július 29-én, szombaton 17.30 órakor: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐRA.”

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVELÉS SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL. SZERKESZTŐ: BARTOSZ KÁROLY. Altalános Nyomda és Grafikai Intézet Rt., Bpest. Nyomdász, J. Nyomdász felelős: Rész István